

Obsah

Predhovor	5
-----------------	---

1 NOVÁ VÍZIA HISTORICKÉHO ČASU?

1. Pojmový kontext	8
<i>Fyzika a chémia</i>	9
<i>Filozofia</i>	10
<i>Biológia a experimentálna psychológia</i>	14
<i>Sociológia</i>	15
<i>Psychoanalýza</i>	17
2. Problematika Fernanda Braudela	19
<i>Krátky čas</i>	23
<i>Dlhé trvanie</i>	24
<i>Čas konjunktúry</i>	27
<i>Architektúra celku</i>	29
3. Francúzski historici	
a aplikácia braudelovskej problematiky času	32
<i>Dizertačné a iné práce</i>	32
<i>Teoretické úvahy</i>	38
4. Filozofi a braudelovský model	49
<i>Hospodárske cykly</i>	55

2 PRÍTOMNOSŤ A MINULOSŤ

1. Nevyhnutný odstup...	59
2. ... alebo oscilácia medzi prítomnosťou a minulosťou	63
3. Neskorý rozkvet dejín „prítomného času“	75
4. Ťažkosti „bezprostrednej“ histórie	82
5. „Memoárový“ a historický čas	89
<i>Chronologická klasifikácia archívov vo Francúzsku</i>	95

3 DELENIE ČASU

1. Príklady konvenčnej periodizácie	99
„Kánonické“ obdobia na univerzitách	99
„Kánonické“ obdobia v stredoškolskej výučbe	103
Ďalšia konvenčná periodizácia: storočie	104
2. Periodizácia v historickej praxi	107
<i>Súčasná epistemologická diskusia</i>	107
<i>Univerzitná prax</i>	116
<i>Školská prax</i>	122
3. Módny spôsob periodizácie: generácia	127
4. Je ešte možná univerzálna periodizácia histórie?	134
<i>Čas v učebných osnovách</i>	
<i>a pokyny pre stredoškolskú výučbu dejepisu</i>	141

4 ZÁKLADY PRE HISTORIOGRAFIU ČASU

1. Priekopníci	146
2. Medievalisti po stopách Jacqua le Goffa	151
3. Znalci antiky medzi antropológiou, históriou a literárnou analýzou	155
4. Váha tradícií a mutácie žitého času v novoveku a v súčasnosti	161

5. Všeobecné dejiny času –	
oblasť zanedbávaná historikmi	168
<i>Určovanie presného času</i>	175
<i>Určovanie roka, mesiaca, dňa</i>	179

5 HISTORICKÝ A LITERÁRNY RÉCIT

1. Narativizmus a jazykový medzník	185
<i>Narativizmus</i>	185
<i>Jazykový medzník</i>	186
<i>Prvé reakcie</i>	190
<i>Historici: oneskorená reakcia...</i>	192
<i>... ale jednotná</i>	195
2. Dej, čas, récit u Paula Ricoura	198
<i>Neexistuje „myslený čas, iba rozprávany“</i>	198
<i>História je vždy pochopením cez récit</i>	199
<i>Čas predbežného stvárňovania,</i> <i>stvárňovania a pretvárania</i>	201
<i>Preplietanie historického a literárneho récit</i>	206
3. Je literárna analýza temporality historických textov	
legitímna?	211
<i>História ako literárny žáner?</i>	211
<i>Za poetiku historického diskurzu</i>	218
<i>Niekoľko termínov zo súčasnej literárnej kritiky</i>	220

6 V AKOM ČASE SA PÍŠU DEJINY?

1. Stále prítomný... prítomný čas	225
2. Časové systémy naratívnych sekvencií	228
<i>Všeobecné poznámky</i>	228
<i>Stúpeni minulého času</i>	231
<i>Stúpeni prítomného času</i>	238

„Zblúdenci“	242
<i>Svedectvo stredoškolských učebníc</i>	244
3. Hľadanie vysvetlení	247
<i>Používanie prézentu –</i>	
<i>čoraz viac akceptovaná pohodlnosť?</i>	248
<i>Volba prézentu ako stratégia sprítomnenia minulosti?</i>	252
<i>Volba prézentu ako potvrdenie prítomnosti historika?</i>	257
<i>Hodnoty francúzskych časov indikatívu</i>	259
7 ĎALŠIE ČASOVÉ INDIKÁTORY	265
1. Nástroje analýzy	266
<i>Iné časové indikátory než slovesné časy</i>	268
<i>Naratívne pohyby</i>	270
2. Frekvencia a povaha časových indikátorov	
<i>v naratívnych sekvenciách</i>	273
<i>Récit veľmi krátkej udalosti</i>	273
<i>Récit jedného dňa</i>	276
<i>Récit krátkej periódy</i>	277
<i>Récit javu dlhého trvania</i>	281
3. Frekvencia a povaha časových indikátorov	
<i>v ostatných typoch sekvencií</i>	285
<i>Deskriptívne sekvencie</i>	285
<i>Argumentatívne sekvencie</i>	288
4. Záverečné poznámky o povahe časových indikátorov	289
<i>Historické a románové používanie</i>	
<i>neslovesných časových indikátorov</i>	290
<i>Premenlivá presnosť absolútneho datovania</i>	292
<i>Metódy objektívneho datovania</i>	298
8 VÝSTAVBA TEXTU	302
1. Makrotextový prístup	303
<i>Antropologizujúca história</i>	303

<i>Zámerne naratívna história</i>	307
<i>Prechodné typy</i>	309
<i>Vrstevnatý récit</i>	312
<i>Iteratívny récit</i>	314
<i>Niekoľko slov o štruktúre školských učebníc</i>	317
2. Mikrotextový prístup	318
<i>Sekvencie s neurčitými hranicami</i>	318
<i>Dominujúci récit</i>	320
<i>Naratívnosť v tej najjednoduchšej podobe</i>	325
<i>Najčastejšia prax:</i>	
<i>striedanie dominujúceho a minoritného récit</i>	327
<i>Temporalita a vzťahy diskurzu</i>	335
ZÁVER	338
VÝBER Z POUŽITEJ LITERATÚRY	343
MENNÝ REGISTER	348

